

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Bernardini Scardaeonii Patauini Presbyteri de Castitate Libri Septem

Scardeone, Bernardino

Venetiis, 1542

Duo esse genera Christianorum, sacerdotum. s. & laicorum cap. xliii

urn:nbn:de:hbz:466:1-30433

modo possit, qui ultro subeat officium mariti, & gratis adeat onera nuptiarum, & posset Deus solo uerbo si uellet absque opera hominum, non tantum unum sed mille mundos hominibus replere. Atqui iam (ut arbitror) satis probatum est, satisque constat, nihil necesse fore ad sobolem multiplicandam sacerdotum coelibatum solui: quando iam satis propagati simus: sed in tanto numero hominum spiritualem propagationem deinceps quærendam esse potius: quam carnalem.

Duo esse genera Christianorum, sacerdotum: scilicet & laicorum. Cap. XLIII.

Quod autem Deus totam hanc futuram Abrahamæ generationem, alios pulueri, alios stellis asstimis lauerit, non est absque mysterio. Quid enim aliud id sibi uult: quod significare ex cuncto populo christiano, alios quidem perfectos & quasi cœlestes esse debere, qui inter cæteros instar stellarum fulgentium in his tenebris micent: de quibus legitur. Hæc est casta generatio cum claritate: alios uero minus perfectos, ac terrestres, & propterea pulueri comparatos, quippe qui, & terrena sapiant, & mundanis intendant rebus animum: de quibus Apostolus dicit. Et tribulationes carnis habebunt eiusmodi. Quocirca hi pulueri, illi stellis merito comparantur: attamen bene agitur cum utrisque: modo custodire Dei præcepta non negligant. Quo nam pacto potuisset agi melius cum uniuerso genere hominum, quod alii sobolis gratia, qui nequeant continere, nuptiis intendant: alii contemplationi dediti ab omni uoluptate contineant: & quatenus utrosque, opere licet diuerso, ueluti in familia rite disposita, dum suum quisque officium facit par administrationis suæ gratia prosequatur. Siquidem sacerdotis proprium est uiuacare contemplationi: & non, qua natura homo est, tantum uiuere. Non

Sap. 4

1. Cor. 7

DE CONIV. ET CONTI. SACER.

Roma.8

enim oportet hunc curare humana, etiam si sit homo nec mortalia, etiam si sit mortalis: sed potius, quantum fieri potest, & mente, & animo annexum, sursum ad supernam immortalitatem ascendere: & secundum id, quod est in homine optimum, Deo uiuere: & spiritu facta carnis mortificaueritis, uiuetis. Id enim habet homo commune cum angelis: illud etiam cum brutis animantibus: quocirca huic muneri aptus esse non potest, quicumque male afficitur curis, & sollicitudinibus coniugiorum: atque assidue amore, metuque liberorum torquetur. Eiusmodi enim homines qui his perturbationibus affliguntur, uitam uiuunt erumnosam, & terrenam: propterea decet hos administrare, Rempublicam liberos educare, familiam gubernare, rebus domesticis prouidere, commercia exercere, aduocationes prestare, callere medicas artes, agros colere, belli, pacisque expeditiones obire, & reliqua negotia curare: ut laicis hominibus conuenit. At homini contemplanti, & sacris officiis dedito, longe diuersa uitae ratio debet esse: quum nihil horum ei sit opus curare, plus æquo, quod impediatur, ac deturbetur animum à contemplatione diuina: cui ex officio uel in primis sacerdoti ipsi quanta ualeat attentione, uacandum est. Quamobrem certum est illud totum, quod de multiplicatione legis, allegorice de his ipsis interpretandum esse, & non de propagatione carnali. Quod et Origenes sic & ipse se elegantissime est interpretatus. Interior, inquit, homo noster ex spiritu, & anima constat, masculus quidem spiritus dicitur, foemina uero anima. Hæc autem duo si concordiam inter se habeant, crescunt, & multiplicantur, generantque legitime filios, qui sunt sensus mortificati, & intellectus bonus & cogitationes utiles, quibus terra repletur. Hæc est enim firma copulatio, & effusa multiplicatio hominis spiritualis, ut aia iuncta spiritui, & ei quasi coniugio copulata fugiat carnalia desideria, & corporeas uo-

nuptates: monitisque salutaribus, & affatibus diuinis (ut
 bona uxor) fideliter & in cunctanter obtemperet: alioq
 auersa impudenter ab eo, audiet illud de se propheticū
 dici. Frons mulieris meretricis facta est tibi, & sine pudore
 effecta es ad omnes. Est & alia desponsatio spiritua
 lis hominis, qua desponsatur anima Christo, Apostolo
 dicente. Volo autem omnes uos uni uiro uirginem ca
 stam exhibere Christo. In hoc sancto connubio concipit
 anima de Christo, & nascitur generosa progenies,
 quæ est iustitia, timor Dei, pudicitia, mansuetudo, dilec
 tio, charitas, sapientia, fortitudo, temperantia, & innume
 rabilis cæterarum uirtutum proles, de qua propheta. Fi
 lii tui sicut nouellæ oliuarum in circuitu mensæ tuæ. Hæc
 sunt ueræ nuptiæ, hæc uera progenies sacerdotis, & ho
 minis spiritualis, sine incomodis, sine solitudine, sine
 corruptione. Verum quia & ipse spiritualis homo, quod
 tenus corpus est, indiget etiam externis bonis, ut tranqui
 le uiuere possit, expedit ei, ut suppetent sibi alimenta, &
 cæterarum rerum usus conueniens, & moderatus quo
 libere, absque cura possit sacrosanctis mysteriis, & diuina
 contemplationi tota mente uacare. Nulli autem uir
 deri mirum debet, genus hominum uniuersum ita par
 titi: quando etiam membrorum corporis, & ipsorum
 quoque sensuum officia dispartita sint. Non enim sensus
 quilibet alterius sibi sensus officium uendicat, neque
 quoduis membrum arrogat sibi membri alterius ope
 ram: sed suum est cuique corporis membro officium, &
 pro diuersitate operum diuersim exercitium, pro ut r
 te cuique sua ipsius natura dispertit. Vnde Paulus apo
 stolus. Si totum, inquit, corpus oculus, ubi auditus? si tot
 tum auditus, ubi odoratus? Omnes ergo unum corpus
 sumus, & diuersa membra, sed omnia uni corpori ita ne
 cessario sibi inuicem cohærentia, ut alterum sine altero
 commode se habere non possit. Hoc idem quoque ex
 admirabili Dei misericordia accidit &, uniuerso corpori

Hier, 3

2. Cor. 11.

ambrosi

Psal. 127

1. Cor. 12.

DE CONIV. ET CONTI. SACER.

ecclesie: quod sanè multis gratiarum donis, quasi com-
pagibus, ad gloriam Dei rite compositum, atque firmi-
ter compactum est. Vsq; adeo ut bene sit cuique secū-
dum domini præcepta uiuenti, siue is matrimonii coe-
dere, siue castitatis professione censeatur. De hoc autem
corpore idem Apostolus. Omnes, inquit, nos in unum
corpus baptizati sumus. Nonne uidemus, & in exerci-
tu perpulchrum esse, & ad consequendam uictoriã op-
pido necessarium, ut milites unanimiter diuersa inter se
militiæ munera obeant: & quum fortes, & strenui om-
nes esse non possint non ne eligantur? & imbecilliores
una cum robustis, ut acies ipsa non tantum uiribus, sed
& numero quoq; formidabilis hostibus fiat: attamen
omnes & gradum, & ordinem, pro sua quisq; uirtute,
& anima fortiantur. Desinamus ergo mirari uel etiã cali-
niari, qd̄ diuino scimus cõsilio factũ esse, ut ex omni nu-
mero hominũ, partim deo deputetur, ut rebus diuinis in-
seruiat: partim mũdo, ut filios educet, & quotidianũ uictũ,
ac res priuatas, publicasq; pcurat. Quid q; eandẽ parti-
tionem et de terræ frugibus fieri uidemus: primitiã sis
quidem, ac decumã superis immolantur, atq; in usum
sacrorũ templis, & sacerdotibus offeruntur: reliquus uer-
o puentus, & dominorũ, & agricolarũ usui pseruatur.
Ita profecto humanæ res se habet, ut cũcta opera, ac mi-
nisteria hominũ quibusdam uelut uinculis sint cõnexa:
ut alia aliis egeant, & res altera opẽ sibi poscat alterius.
Quod si secus fiat, collabi ac interire omnia necesse est.
Facere mihi uidetur ad hanc partitionem illud Pytha-
goræ Samii scitum, præclarumq; cõmentum de multis
plici uiuendi genere ac diuersa uia hominũ. Dicebat, n.
simile sibi uideri uitam hominis mercato, q̄ in Olympia
maximo ludorũ, & rerũ omniũ apparatu celeberrimus
habebatur. Nã illic alii corporibus exercitatis gloriã, &
uictoriæ coronam expetunt: alii uel uendendo, uel
emendo, uel etiam rapiendo, quæstus, & lucra se-

1101

Ibidem

1102

1103

LIBER TERTIVS. 66

stantur: alii uero, qui magis ingenui sunt, & nobiles, nec plausum, nec lucrum curant: sed solo discendi, & uisendi studio intersunt: ut & quid agatur uideant, & ad discant: & iucundissima earum rerum, contemplatione liberi, & sine cura fruuntur. Haud multo ferè secius nobis uidetur euenire, qui in hunc mundum, ceu in quandam celebritatem mercatus uenimus, alii enim gloriæ student, & aure populari: alii pecuniæ & lucris inhiant, alii procreandis liberis licite ex suis uxoribus: alii turpiter ex alienis, siue ex concubinis operam impèdunt: alii deniq; q multo rariores sunt & neglectis omnibus, uni Deo uacantes, cõtèplationi diuinæ, sacriscq; rebus, & animarũ salutis deseruiūt: & hunc qdè interpretamur præcipue ordinẽ clericorũ & sacerdotũ: quorũ interest uacare diuinis, & inherere cõtèplationi, & parũ nihil uè curare, q̄ hic in hac frequentia homines anxie, curioseq; faciant.

Quid sit maledictum sterilitatis. Cap. XLIII.

QVod uero in sacris literis damnentur qui non reliquerit semen in Israel, nihil propterea uerendũ est nobis, q̄ liberis, atq; uxore caremus: nam in eisdem literis etiam scriptum est. Maledictus qui peperdit in ligno: attamen Deus noster Christus de salutari ligno crucis pendens sustulit omnem maledictionẽ: quæ ab illo ligno uetito iam à principio germinauerat. Vnde Paulus apostolus. Christus, inq; nos redemit à maledicto legis, factus pro nobis maledictum. Sed sciendũ est eiusmodi maledictiones nõ esse, q̄ faciãt hominẽ execrabile, & superis inimicũ, sed quæ tunc uulgo homines reddebant infames & inuisos, ita ut istud maledictũ hic opprobria interpretanda sint, nõ crimina. Steriles nanq; & affixi crucibus, ideo olim apud maiores maximo probrio fuerant: & tunc sicut nec crucis, ita nec uirginitatis mysteria noscerẽtur. At nobis longe diuersa ratio est: qm̄

Gal. 3

Gal. 2